Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002232

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-06-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Базарова Ірина ...

2. Irina Bazarova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 14-06-2024

Спеціальність за освітою: Мова та література (англійська)

Місце роботи здобувача: Одеський національний морський університет

Код за ЄДРПОУ: 01127777

Місцезнаходження: вул. Мечникова, буд. 34, Одеса, 65029, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 50.035.2024 / ID 5768

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.01, 16.01.33

Тема дисертації:

1. Світська бесіда і пліткарство як жанри фатичного спілкування (на матеріалі англомовного художнього літературного дискурсу і кінодискурсу).

2. Small talk and gossip as genres of phatic communication (on the samples from English-language fictional literary discourse and film discourse).

Реферат/анотація:

1. Реферованe дисертаційне дослідження присвячено встановленню та аналізу прагматично-комунікативних рис світської бесіди і пліткарства як жанрів фатичного спілкування. Феномени світської бесіди і пліткарства розглянуто в зображеному персонажному дискурсі, відтвореному в рамках літературного та кінематографічного твору. Фатичні мовленнєві жанри посідають важливе місце у соціокультурній практиці як повсякденно здійснювані комунікативні процеси, що розраховані на пошук співчуття, співпереживання, солідаризації з іншими комунікантами. Мовець прагне того, щоб зрозуміли його емоційний стан, поспівчували йому, він охоче вступає в контакт з незнайомими або малознайомими людьми, готовими його вислухати, наприклад, у черзі, у вагоні поїзда тощо. Таке спілкування заради спілкування, яке є інформативно незначущим, виявляється, тим не менш, найважливішим регулятором життя суспільства,

засобом наближення до інших, введення їх у коло «своїх». Теоретичну основу роботи становлять праці з психолінгвістики (Седов, 1997; Alshehre, 2017; Beck, 2010; McCarthy, 2003) соціолінгвістики (Формановская, 2006; Banda, 2005; Cook, 2012; Coupland, 2000, 2003; Ritchie, 2011), комунікативної лінгвістики (Бацевич, 2004; Винокур, 2007; Матюхіна, 2014; Donovan, 2007; Drew, Chilton, 2014; Fine, 2002; Holba, 2008; Laver, 1981), когнітивної лінгвістики (Жуйкова, 2020; Климентова, 2014; Черненко, 2007; Schneider, 1988; Ventola, 1979), лінгвокультурології (Морозова, 2019; Graham, 2013; Lewis, 1995; Maschler, Estlein, 2008; Miller, 2006), теорії мовленнєвих актів (Ківенко, 2018; Кузьменко, 2014; Почепцов, 2001; Приходько, Приходченко, 2023; Padilla, 2005) та ін. Дефініційний аналіз лексем світська бесіда та плітки виявляє спільну для обох феноменів сему легкості та дозволяє протипоставити їх за семами ввічливості (small talk) та недоброзичливості (gossip), банальності і стандартності (small talk) vs сема інтимності (gossip). Відмінності досліджуваних понять виявляються в тематиці (плітки – приватне життя третьої особи; теми світської бесіда є значно різноманітнішими (світські новини, погода, музика, хобі, спорт, плітки), а також в їхньому обсязі (світська бесіда є тривалішою). Крім того, різними виявляються стосунки між учасниками цих жанрів: світська бесіда можлива між співбесідниками різного ступеня знайомства; плітки розповсюджуються виключно між добре знайомими людьми, та підкреслюють близькі, довірливі стосунки між комунікантами. Сутність світської бесіди полягає у виявленні інтересу до співрозмовника та пошуку спільних інтересів з ним. Світська бесіда є приємною, етикетно й культурно детермінованою розмовою з жорсткою соціально-культурною регламентацією тематичного репертуару, що має на меті встановлення вербального контакту, його розвиток і розмикання. Найбільш типовими ситуаціями світської бесіди є традиційна етикетна ситуація знайомства та представлення незнайомих осіб; ситуація очікування (на автобусній зупинці, станції, у приймальні лікаря і т.і.); світські прийоми, презентації; випадкова зустріч знайомих. В дисертаційному дослідженні світська бесіда визначається як гіпержанр художнього дискурсу, ввічлива комунікація на регламентовані етикетом теми, що слугує для зміцнення соціальних зв'язків та набуває варіативних прагматичних рис в залежності від ступеня знайомства учасників комунікації та обставин спілкування.

2. The dissertation is devoted to the establishment and analysis of pragmatic-communicative features of small talk and gossip as genres of phatic communication. The phenomena of small and gossip have been investigated in the depicted personage discourse, reproduced within the framework of a literary and film work. Phatic speech genres occupy an important place in sociocultural practice as everyday communicative processes contrived to seek sympathy, empathy, and solidarity with other communicants. The speaker wants his emotional state to be understood and sympathized with, he willingly comes into contact with strangers or unfamiliar people prepared to listen to him, for example, in a queue, on a train, etc. Such communication, which is informatively insignificant, nevertheless turns out to be the most important regulator of social life, a way of getting closer to others, introducing them into the speaker's circle. The theoretical foundations of the research include the scientific works in psycholinguistics (Sedov, 1997; Alshehre, 2017; Beck, 2010; McCarthy, 2003), sociolinguistics (Formanovskaya, 2006; Banda, 2005; Cook, 2012; Coupland, 2000, 2003; Ritchie, 2011), communicative linguistics (Batsevich, 2004; Vynokur, 2007; Matyukhina, 2014; Donovan, 2007; Drew, Chilton, 2014; Fine, 2002; Holba, 2008; Laver, 1981), cognitive linguistics (Zhuykova, 2020; Klimentova, 2014; Chernenko, 2007; Schneider, 1988; Ventola, 1979), linguistic and cultural studies (Morozova, 2019; Graham, 2013; Lewis, 1995; Maschler, Estlein, 2008; Miller, 2006), Speech act theory (Kivenko, 2018; Kuzmenko, 2014; Pocheptsov, 2001; Prykhodko, Prykhodchenko, 2023; Padilla, 2005) and other fields. The definitional analysis of the lexemes small talk and gossip reveals a common for both phenomena seme of lightness and allows us to contrast them according to the seme of politeness (small talk) vs. the seme of unkindness (gossip), triviality and standard (small talk) vs. the seme of intimacy (gossip). The differences in the concepts under analysis are revealed in the topic (gossip discusses the private life of a third person; small talk topics are much more varied (news, weather, music, hobbies, sports, gossip), as well as in their volume (small talk is longer). In addition, the relationships between the participants of these genres are different: small talk occurs between interlocutors of different degrees of familiarity; gossip is spread exclusively between well-acquainted people, and emphasizes close, trusting relationships between communicants. The essence of small talk is to show the speaker's interest in the interlocutor and find common interests with him. Small talk is a pleasant, ethically and

culturally determined conversation with a strict socio-cultural regulation of the thematic repertoire, which aims to establish a verbal contact, its development and ending. Typical small talk situations involve traditional etiquette situations of meeting and introducing strangers; the situation of waiting (at a bus stop, station, in the surgery, etc.); social events, presentations; accidental encounters with acquaintances. This paper offers a definition of small talk as a hypergenre of fictional discourse, polite communication on topics regulated by etiquette, which serves to strengthen social bonds and acquires variable pragmatic features depending on the degree of familiarity of the participants with each other in a particular speech situation. While the main pragmatic intention of not well acquainted communicants forced to spend time together is to avoid awkward silence, small talk among well-acquainted people at social events gives them the feeling of belonging to a narrow, elite social circle, to present themselves as an educated, knowledgeable, easy-to-communicate people, demonstrate artistry and entertainment skills. A complete small talk script includes greetings; congratulations, compliments, or showing interest in the affairs of the interlocutor; searching for common topics (in the case of a light acquaintance) or presenting oneself by reporting interesting news, a story, a joke, a piece of gossip, etc. (in the case of friendly relationship); expressing satisfaction with communication or gratitude for the invitation; discussion of the options for next meeting; farewell. However, in fictional discourse, small talk often appears in the form of small fragments, insertions, since the authors of fiction, as a rule, are more concerned with the meaningful communication of characters and the dynamic development of the plot. Gossiping has been defined as informative phatic genre that combines informing and having a good time, provides pleasure from communication, as well as feeling of belonging to a limited social circle. Gossip is collected, interpreted or distorted information that might be reliable or not, about the private life of a third person, including its assessment by the speaker.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Базарова І. Дефініційний аналіз лексем small talk та gossip. Нова філологія. Запоріжжя, 2023. (89). С. 28-34.
- 2. Базарова І. Комунікативна тактика подяки в світському мовленні (на матеріалі англомовного художнього дискурсу). Записки з романо-германської філології. Одеса, 2023. Вип. 2 (51) С. 20-29
- 3. Базарова І. Комунікативно-прагматичні риси жанру пліткарства. Мова: науково-теоретичний часопис з мовознавства. Одеса, Астропринт, 2022. Вип. №37. С. 67-73.
- 4. Базарова І.В. Реалізація комунікативної стратегії встановлення контакту в дискурсі світської бесіди. Інновації XX століття : зб. матеріалів міжнародної інтернет-конференції, м. Винниця, 10 серпня 2020 р. Винниця : Наука та практика, 2020. с. 5-8.
- 1. Базарова І. Дефініційний аналіз лексеми gossip. Матеріали науково-практичної конференції «Розвиток Філології й лінгводидатктики в умовах реформування освітньої системи» : зб. матеріалів конференції. м. Київ, 23-24 вересня, 2022 р. Київ, 2022. С. 22-24.
- 2. Базарова І. Жарт як фатичний засіб, характерний для світської бесіди. The current state of development of world science: characteristics and features: II International scientific and theoretical conference : зб. матеріалів конференції. Lisbon: Volume 2, 2021. С. 14-16.
- 3. Базарова І. Комунікативні інтенції учасників світської бесіди. Theoretical and impirical scientific research: concept and trends : матеріали I міжнародної дистанційної науково-практичної конференції.

Велика Британія : Оксфорд, 2021. С. 232-234.

- 4. Базарова І. Контакто-встановлююча стратегія як провідна для учасників світської бесіди. ІІ Всеукраїнська міжнародна науково-практична конференція: Сучасні студії з романської та германської філології : зб. матеріалів конференції. Одеса, 2021. С. 6-9.
- 5. Базарова І. Плітки та чутки в повсякденній комунікації: розмежування понять. Scientific collection “InterConf” №130. Science and education in progress : зб. матеріалів конференції. Dublin, Ireland, 26-28 October, 2022. С. 175-177.
- 6. Базарова І. Різновиди та особливості фатичних мовленнєвих жанрів. Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences: Collection of scientific papers «□□ГО□» with Proceedings of the II International Scientific and Practical Conference (Vol. 1) : зб. матеріалів конференції. Кембрідж, 2021. С. 129-130.
- 7. Базарова І. Семантична структура лексеми gossip-плітка (на матеріалі англомовних тлумачних словників). Збірник матеріалів VIII міжнародної науково-практичної конференції присвяченої пам’яті проф. В. Л. Скалкіна : зб. матеріалів конференції. Одеса, 2022. С. 116-120
- 8. Базарова І.В. Комунікативна тактика пліток в рамках світської бесіди (на матеріалі художнього англомовного кінодискурсу): Пріоритетні напрями розвитку науки та техніки : матеріали міжнародної інтернет-конференції. Чернігів : Наука та практика, 2021. С. 6-9.
- 9. Базарова І.В. Контактовстановлюючи кліше в англомовному дискурсі. 73 професорсько-викладацька науково-технічна конференція : збірник тез доповідей. Одеса : ОНМУ 2020. С. 7-8.
- 10. Базарова І.В. Реалізація комунікативної стратегії встановлення контакту в дискурсі світської бесіди : Інновації XX століття: Матеріали міжнародної інтернет-конференції, м. Винниця, 10 серпня 2020 р. : Винниця: Наука та практика, 2020. С. 5-8.
- 11. Базарова І.В. Фатична функція VS контактовстановлююча функція: розмежування термінів. Мова у світлі класичної спадщини та сучасних парадигм : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Львів : ГО «Наукова філологічна організація «ЛОГОС», 2020. С. 66-67

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0113U000807

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бігунова Наталія Олександрівна

2. Natalia O. Bigunova

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9460-9700

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкворченко Наталія Миколаївна
2. Natalia M. Shkvorchenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Міжнародний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 26249278

Місцезнаходження: вул. Фонтанська дорога, буд. 33, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходченко Олександра Олексіївна
2. Oleksandra O. Pryhodchenko

Кваліфікація: к. філол. н., доцент, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8468-2453

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Войтенко Леся Іванівна

2. Lesia I. Voitenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пожарицька Олена Олександрівна

2. Olena O. Pozharytska

Кваліфікація: к. філол. н., доцент, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Кондратенко Наталія Василівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Кондратенко Наталія Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Матузкова Олена Прокопівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна